

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIY AKADEMIYASI**

**PEDAGOG KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA
ULARNING MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

**SIMULYATSION TA'LIM - O'QUV JARAYONINING
KLAISTERI SIFATIDA**

Tibbiyot o'quv yurtlari o'qituvchilari uchun uslubiy ko'rsatma

Toshkent - 2020

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIY AKADEMIYASI**

**PEDAGOG KADRLARNI QAYTA TAYYORLASH VA
ULARNING MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

«TASDIQLAYMAN»

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirligi
Fan va tibbiy ta'lim Bosh
boshqarmasi boshlig'i

ISMAILOV U.S.

«____»_____2020 y.

«KELISHILDI»

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirligi
tibbiy ta'limni rivojlantirish
markazining direktori

YANGIEVA N.R.

«____»_____2020 y.

**SIMULYATSION TA'LIM - O'QUV JARAYONINING
KLAISTERI SIFATIDA**

Tibbiyot o'quv yurtlari o'qituvchilari uchun uslubiy ko'rsatma

Toshkent - 2020

Tuzuvchilar:

**OXUNOV ALISHER
ORIOVICH**

Toshkent tibbiyot akademiyasining 1-sonli Umumiy va bolalar xirurgiyasi kafedrası mudiri, t.f.d., professor

CAROLINA MARCHENA

Florida Markaziy Universiteti Simulyatsiya va amaliy ko'nikmalar markazi direktori (AQSh)

**XUDOYBERGANOV
NASIBA SHOKIROVNA**

Toshkent tibbiyot akademiyasining 1-umumiy va bolalar jarrohligi kafedrası assistenti, t.f.n.

**RAZZOQOV SHUHRAT
RABBIMOVICH**

Toshkent tibbiyot akademiyasining 1-umumiy va bolalar jarrohligi kafedrası assistenti, Simulyator jarrohlik bo'limi o'qituvchisi

TAQRIZCHILAR:

**Tashkenbaeva Umida
Alisherovna**

Toshkent tibbiyot akademiyasi huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish markazi direktori, t.f.d.

**Baymakov Sayfutdin
Risbaevich**

Toshkent Davlat Stomatologiya Instituti Xirurgiya va Harbiy dala jarrohligi kafedrası mudiri, t.f.d.

Ushbu tavsiyanoma Toshkent tibbiyot akademiyasining Markaziy uslubiy komissiyasining yig'ilishida ko'rib chiqildi va tasdiqlandi

Bayonnoma protokol № _____ «___» _____ 2020 y.

Ushbu tavsiyanoma Toshkent tibbiyot akademiyasi Ilmiy kengashining yig'ilishida ko'rib chiqildi va tasdiqlandi

Bayonnoma protokol № _____ «___» _____ 2020 y.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekistonda inson faoliyatining turli sohalariga ko'plab virtual texnologiyalarning tezkor kiritilishi muhim omillardan biri bo'ldi.

Sog'liqni saqlash tizimimiz tizimida, shuningdek, turli xil ishonch darajalari bo'lgan tibbiyot xodimlarining kasbiy faoliyatidagi jarayonlar, vaziyatlar va boshqa jihatlarni modellashtirishga imkon beradigan turli xil fantomlar, modellar, modellar, simulyatorlar, virtual simulyatorlar va boshqa texnik o'quv vositalari paydo bo'ldi va keng joriy etilmoqda.

Bundan tashqari, ba'zi ta'lim muassasalarida eng oddiy amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish uchun uzoq vaqtdan beri ishlatilgan fantastik simulyatorlar va ularning ta'lim tizimlarida ta'lim tizimiga kirish so'nggi yillarda paydo bo'ldi. Bugungi kunga qadar ta'limda, shu jumladan tibbiy ta'limda imitatsiya usullarini qo'llash borasida etarlicha tajriba to'plangan.

Chet elda, xususan, ushbu texnologiyalar ilgari paydo bo'lgan AQShda to'plangan tajriba bizga simulyatsiya (taqlid) o'qitish tizimini yaratishga imkon berdi.

Florida markaziy universiteti simulyatsion ta'lim va klinik ko'nikmalar bo'yicha eng yirik markazga ega.

Markazning vazifasi - bakalavrlarga mo'ljallangan tibbiy o'quv dasturi uchun xavfsiz o'quv muhitini yaratish, bemorlarni parvarishlash markazida talabalarning bilimlarini baholash va o'qitish. Markaz bunga yaxshi o'qitilgan standart bemor va xodimlarni, shuningdek zamonaviy simulyatsiya uskunalarini taqdim etish orqali erishmoqda. Shuningdek, universitet tashqarisidagi tibbiyot xodimlarini sirtidan tayyorlash tizimi mavjud. Markaz eng zamonaviy uskunalar bilan jihozlangan. Simulyatsion uskunalar maxsus muhit bilan boyitilgan, bu esa talabaga 21-asrning yanada ko'proq mehnat sharoitlari va jihozlariga e'tibor qaratish imkonini beradi.

AQShda barcha modellar murakkab va ko'p funktsionaldir. Ular orasida robotlar ham kattalar, ham bolalar kasallarining fotosuratlarida namoyish etilgan. Ta'lim jarayonida foydalanish bir qator klinik fanlar bo'yicha ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradigan diagnostika va davolash uskunalari mavjudligini alohida ta'kidlash kerak. Bular ultratovush apparatlari, elektron yurak stimulyatori, ko'z, quloq va boshqa organlarni va tana tizimlarini tekshirish asboblari. Katta yoshdagilar uchun ham, bolalar uchun ham o'ziga xos vazifalari bo'lgan modellar mavjud, masalan: markaziy tomirni kateterizatsiya qilish, transvaginal ultratovush, intubatsiya, lumber ponksiyon, tomir dopplerografiyasi, proktologik va ginekologik manipulyatsiyalar va tadqiqotlar.

Ushbu tizimdan foydalanish tibbiy yordam samaradorligi va xavfsizligini sezilarli darajada oshirishga mo'ljallangan.

Bugungi kunga qadar sog'liqni saqlashda shunga o'xshash tizimning dolzarbligi tan olingan va milliy tibbiy simulyatsiya klasterini yaratish uchun juda qulay muhit yaratilgan. Chet ellik hamkasblarimizning yutuqlari bor va bizning so'nggi 2-3 yil ichida to'plagan tajribamiz chet el amaliyotini ko'r-ko'rona nusxalashdan saqlanishimizga imkon beradi.

Simulyatsiya mashg'ulotlari uy sharoitida va umuman tibbiy ta'limda yuzaga keladigan barcha muammolar uchun davo emas.

Ammo ayni paytda ular ma'lum muammolarni hal qilishda samarali vositadir. Ushbu (qimmat) texnologiyalar maksimal foyda keltirishi uchun ularning afzalliklari va kamchiliklarini aniq belgilab olish kerak, shundan so'ng

ular o'z oldiga maqsadlar qo'yadilar va ushbu texnologiyalarsiz amalga oshirib bo'lmaydigan yoki bo'lmaydigan vazifalarni belgilaydilar.

Taqlidning asosiy va eng muhim ustunligi har bir mutaxassis uchun yuqori darajadagi tayyorgarlikka erishish uchun amalga oshiriladigan kasbiy faoliyat parametrlarini ob'ektiv ravishda ro'yxatdan o'tkazishdir. Yozib olingan parametrlarning ob'ektivligini, raqamli nuqtai nazardan, mutlaq deb hisoblash mumkin. Simulyatsiya mashg'ulotining asosiy kamchiliklari uning yuqori narxidir.

O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan tibbiyot mutaxassislarini o'qitish tizimi tibbiy yordam ko'rsatishni yaxshilashga yordam beradi, ammo mutaxassislar malakasining barcha sohalarini baholashga yo'naltirilmaganligi sababli, ular etarli darajada o'qimagan va sust ishlaydigan shifokorlar va hamshiralarni aniqlashni ta'minlamaydi.

Simulyatsion o'qitish tizimi orqali tayyorgarlik darajasi ustidan nazoratni joriy etish ushbu muammoni hal qilishga yordam beradi. Bundan tashqari, bunday nazorat jarayoni tabiatan jazoga tortilmasligi kerakligi tan olinadi va asosiy harakatlar kasbiy rivojlanishni rivojlantirishga, cheklanganlarni aniqlashga va kam o'qitilgan shifokor yoki hamshira olib kelishi mumkin bo'lgan xavfni kamaytirishga qaratilgan bo'lishi kerak.

Tibbiyot xodimlarini o'qitish, mutaxassislar tayyorlashga qo'yiladigan talablar to'g'risidagi me'yorlar shuni ko'rsatadiki, ularning amaliy tayyorgarligi ularning ta'lim muassasalari xodimlarining nazorati ostida tibbiy faoliyatni amalga oshirishda qatnashishi bilan ta'minlanadi. Bemorga xabardor bo'lishi va tibbiy yordam ko'rsatishda talabalarning ishtirok etishdan bosh tortish huquqiga ega bo'lishi kerak. Talabalar va stajyorlarga tibbiy yordam ko'rsatishda bemorning roziligini olish yanada qiyinlashadi.

Har bir talaba va stajer uchun kasbiy faoliyatni simulyatsiya qilish sharoitida qo'shimcha, ammo majburiy sertifikatlash bosqichining joriy etilishi, shuningdek, kasallar o'rtasida mutaxassislarni tayyorlashning ushbu bosqichining barcha imkoniyatlari to'g'risida ma'lumot tarqalishi bu vaziyatni tubdan o'zgartirishi mumkin.

Hozirgi vaqtda talabalarga har kuni simulyatsiya mashg'ulotlari va nazoratning majburiy bosqichi haqida aytiladi, bu erda dummy (fantomlar) eslatib o'tiladi, ammo ulardan foydalanish hajmi va qoidalari hech qanday tarzda

tartibga solinmaydi. Shuning uchun sog'liqni saqlash sohasida simulyatsiya (taqlid) o'qitish tizimini yaratish kerak.

Ushbu sohada moliyalashtirishning to'g'ri tashkil etilishi sizga simulyatsion o'qitish kabi qimmatbaho mashg'ulot sohasidan foydalanish natijasida eng maqbul natijani olish imkonini beradi.

TA'RIFI, MAQSAD VA VAZIFALARI

Simulyatsion mashg'ulot har bir talabaga kasbiy faoliyat turini yoki uning elementini kasbiy standartlar va / yoki tibbiy yordam ko'rsatishga oid protseduralar (qoidalar) ga muvofiq ravishda amalga oshirishga imkon berish uchun kasbiy faoliyat modelidan foydalangan holda kasbiy tayyorgarlikning majburiy qismidir.

Simulyatsiya mashg'ulotlarini maxsus tayyorlangan kunlik o'qituvchilar (o'qituvchi-trenerlar, o'quv ustalari) olib borishlari kerak, ular amaliy mutaxassislar (mutaxassislar) bilan birgalikda turli xil stsenariylarning yuklarini yaratadilar va to'playdilar, metodik ishlarni olib boradilar, shuningdek texnik xodimlar (texnik va muhandislar) bilan birgalikda ishlaydilar va ishlaydilar. ishchi (xavfsiz) holatda o'quv vositalarini (dasturiy ta'minot, kompyuterlar, trenajyorlar, simulyatorlar, xayolotlar, modellar va professional uskunalar) saqlash s) tizimi muhandislik va texnik xizmat ko'rsatish va sarflanuvchi yetkazib asoslangan.

Maqsad - simulyatsiya mashg'ulotlari davomida faoliyatning simulyatsiyasini yuqori darajadagi ishonchlilik bilan haqiqatga yaqinlashtirish.

Simulyatsion o'qitish tizimining to'g'ri ishlashi sharoitida sog'liqni saqlash tizimining ishtirokchilari quyidagi maqsadlarga erishadilar:

Sog'liqni saqlash vazirligi - yosh mutaxassislarni tayyorlash sifatini oshirish, amaldagi mutaxassislar ishi sifatini nazorat qilish. Shuningdek, biz mutaxassislarga ta'lim xarajatlarini tejashni, shuningdek vaqtni qisqartirish orqali tejashni, shuningdek, tibbiy yordam sifatini oshirish bilan bog'liq tejashni kutishga haqlimiz.

Ish beruvchilar - professional xatolar sonini kamaytirish.

Tibbiy xodimlar - kasbga tez kirish, ish beruvchilar talablariga rioya qilish.

Bemorlar - tibbiy yordam so'rashda xavfsizlik darajasi oshadi.

SIMULYATSIYANI O'RGANISH TAMOYILLARI

- barcha darajadagi amaldagi kasb-hunar ta'limi tizimiga simulyatsion o'qitishning integratsiyasi.
- bemorlar bilan ishlashga (o'qishga) kirish to'g'risidagi normani, shuningdek simulyatsiya mashg'ulotlarini ustuvor tashkil qilishni talab qiladigan kasblar bo'yicha majburiy vakolatlar ro'yxatini o'z ichiga olgan qonunchilik bazasi mavjudligi. Natijada, mutaxassislik (bilim darajasi) bo'yicha vakolatlar ro'yxatiga muvofiq simulyatsiya mashg'ulotlari sharoitida sertifikatlangan shaxslar, bemorlar bilan ishlashga kirish odatiy holga aylanishi kerak. Ushbu sohaning rivojlanishi bilan qonunchilik bazasi moslashuvchan va takomillashtirilishi kerak.
- o'quv jarayonini jadal tashkil etish, simulyatsiya bo'yicha o'quv dasturini modulli qurish va bir vaqtning o'zida tibbiyot xodimlarining turli toifalarini (turiga va mutaxassisligiga qarab) tayyorlash imkoniyati.
- mezonga muvofiqligi, jarayonni hujjatlashtirish va videotasvirga olish hamda pedagogik nazorat natijalariga muvofiqligini tasdiqlangan standartlar (nizomlar) asosida sertifikatlashtirishning ob'ektivligi, bunda imtihon oluvchining shaxsiga ta'siri nolga tushishi kerak.
- davlat sertifikatlashtirish jarayonlarida mustaqil ekspertlar va kuzatuvchilarning ishtirok etishi ish beruvchilar (professional hamjamiyatlar), shuningdek bemorlarning huquqlarini himoya qilish bilan shug'ullanadigan jamiyatlarning a'zolari tomonidan majburiydir (har safar o'zgarib turadigan).
- simulyatsiya mashg'ulotining barcha tashkilotchilari uchun simulyatsiya mashg'ulotlari natijalarini baholashning yagona tizimi.
- tegishli simulyatsiya mashg'ulotlarining mutaxassislari tomonidan o'tkazilganligi natijalarining davlat hisobi tizimi (mutaxassislar reestri) mavjudligi.

TIBBIY XODIMLARNI O'QITISH TIZIMIDA SIMULYATSIYA MASHG'ULOTINING O'RNI

An'anaga ko'ra tibbiyot mutaxassislarini tayyorlash tizimi universitetlardagi bo'limlarning faoliyati yoki maktablar (kollejlarda) o'qituvchilarining faoliyati bilan ta'minlandi. Bunday mashg'ulotlar ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar shaklida nazariy mashg'ulotlarni, shuningdek, amaliy

mashg'ulotlar yoki ishlab chiqarish amaliyotida o'quv tashkilotlari xodimlarining nazorati ostida tibbiy tadbirlarni amalga oshirishda qatnashishni nazarda tutadi. Shu bilan birga, universitetning bir qator kafedralari va tibbiyot maktablari individual amaliy ko'nikmalarni mashq qilish uchun eng oddiy fantomlar va simulyatorlardan foydalanish bo'yicha amaliy mashg'ulotlardan foydalanishgan, ammo bu mashg'ulotlar muntazam va muntazam bo'lmagan va kamdan-kam hollarda professional faoliyat jarayonida ko'nikmalarni to'g'ri qo'llash ob'ektiv tekshiruvi bilan yakunlangan.

Masalan, **Florida markaziy universitetida** anatomiya fani 22 texnologik laboratoriya, 2 tayyorgarlik xonasi, sovutish moslamasi, namoyish maydoni va kelajak ilmiy tadqiqotlar uchun joy bilan jihozlangan yuqori texnologiyali laboratoriyada o'qitiladi. Otopsi stolining yonida joylashgan monitor monitorlari va kompyuter terminallari, otopsi paytida raqamli avtoullovga oid qo'llanma va Internet resurslaridan foydalanish imkoniyatini beradi. Jasadlarning virtual jadvali ikkala anatomiyani uch o'lchovli ko'rish, oddiy anatomiyaning kompyuter tomografiyasi va vizualizatsiya bilan yuzlab patologiya, embriologik va jarrohlik anatomiya misollarini ko'rish uchun mavjud. Oddiy va g'ayritabiiy anatomiya va tibbiy tasvirni muhokama qilish uchun talabalar guruhlari va / yoki o'qituvchilar uchun 90 dyuymli monitor va kompyuterlar mavjud. Anatomiya laboratoriyasida yil davomida katta yoshdagi talabalarga anatomiya, shuningdek, shifokorlar uchun jarrohlik kurslarini o'qitish uchun foydalaniladi. Namunalarni tayyorlash xonasi, murdalarni saqlash uchun sovutgich va

muzlatgichlar, laboratoriya zalidan ma'ruza zallariga to'g'ridan-to'g'ri efirga uzatiladigan 60-370 kishiga mo'ljallangan 4 ta ma'ruza zallari mavjud.

Mutaxassislarni o'qitish jarayonida nazariy mashg'ulotlar bilan tibbiy tadbirlarni amalga oshirishda ishtirok etish o'rtasida simulyatsiya mashg'ulotlarining majburiy modullari mavjud bo'lishi uchun biz mutaxassislarni o'qitish vaqtida o'qish vaqtini qayta taqsimlashni nazarda tutadigan variantni taklif etamiz. Shu bilan birga, jarrohlik aralashuvlarni amalga oshirish bilan bog'liq bo'lmagan mutaxassisliklar uchun laboratoriyada simulyatsiya mashg'ulotlari "standartlashtirilgan bemor" dasturlari bo'yicha mashg'ulotni nazarda tutadi, bunda maxsus tayyorlangan bemor bemorning rolini o'ynaydi.

O'QUV TIZIMIDA MASHQ QILISH VA SIMULYATSIYANI AMALGA OSHIRISHDA XARAJATLARI

1. Boshlang'ich:

- a) ta'lim faoliyatini litsenziyalashgan ta'lim muassasalarida markazlarni jihozlash (kapital xarajatlar va asosiy vositalar);
- b) keyinchalik barcha boshqa mutaxassislarni simulyatsiya bo'yicha tayyorlashga qodir bo'lgan mutaxassislar guruhlarini (o'qituvchilar, murabbiylar va mutaxassislar) dastlabki tayyorlash;
- v) o'quv materiallarini yaratish bo'yicha ish uchun to'lov (o'quv stsenariylari, jihozlar ro'yxati, baholash mezonlari);

2. Doimiy:

- a) materiallar va jihozlarni modernizatsiya qilish;

- b) O'quv markazlari xodimlariga ish haqi to'lash;
- v) simulyatsion o'qitish tizimining ishlashini kuzatib boradigan va tuzatadigan mutaxassislarga ish haqi.

SIMULYATSION O'QUV TIZIMINI TASHKIL QILISH

Simulyatsion mashg'ulotlar turli mulkchilik shaklidagi tashkilotlarda o'tkazilishi mumkin (kerakli raqobatni rivojlantirish uchun).

Kasbiy faoliyatga taqlid qilish sharoitida sertifikatlashtirish faqat maxsus o'quv markazlarida tashkil etilishi mumkin, ular sog'liqni saqlash sohasida ta'lim faoliyati uchun litsenziyalangan tashkilotlarning tarkibiy bo'linmalari bo'lishi kerak. Bunday markazning mavjudligi yoki bunday markaz mavjud bo'lgan tashkilot bilan kelishuv, tegishli mutaxassisliklar bo'yicha o'qishga ariza berishda, ta'lim tashkilotlari uchun majburiy litsenziyalash talabiga aylanishi kerak.

Ushbu sohada simulyatsiya o'qitish tuzilmalari ishini boshqaradigan jamoat (yoki jamoat-davlat) tuzilmasi - simulyatsiya o'qitish milliy o'quv-uslubiy markaziga ega bo'lish tavsiya etiladi, shuningdek ushbu tuzilma mutaxassislarning vazifalariga ilg'or tajribalarni umumlashtirish, qonunchilik bazasini takomillashtirish va o'quv natijalarini hisobga olgan holda kirish kerak.

Moliyalashtirishning to'g'ri tashkil etilishi o'zaro munosabatlarning maksimal erkinligini o'z ichiga oladi, ammo investitsiya qilingan mablag'lar uchun aniq natijalarni olish to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan shartnomalar asosida.

SIMULYATSIYA O'QUV BO'LIMI

Simulyatsion mashg'ulotlarni alohida vakolatlarga emas, balki alohida standart o'quv modullarida shakllangan vakolatlar guruhlariga o'tkazish qulay.

Oddiy o'quv moduli yoki standart simulyatsiya moduli - bu o'quv jarayonining o'quv vaqtidagi o'quv mashg'ulotlarining o'quv qo'llanmalari (amaliy mashg'ulotlar) bilan pedagogik nazorat bilan bevosita o'zaro bog'lanishiga ajratilgan O'quv markazining ish vaqtining bir qismidir.

Har bir bunday birlik tayyorlanishning yakuniy natijasi va ma'lum xarajatlarga ega. O'quv jarayonining bunday bo'linmasining mavjudligi mutaxassislarni tayyorlashga bo'lgan ehtiyojni hisoblash imkonini beradi.

O'quv jarayonini tashkil qilish uchun standart simulyatsiya moduli zarur va ularning har biri shu vaqt ichida talabalar tomonidan shakllantiriladigan (boshqariladigan) amaliy ko'nikmalar ro'yxatini o'z ichiga oladi. Shuningdek, u xarajatlarni hisoblab chiqishga yordam beradi va bunday qimmatbaho o'quv uslubini davlat tomonidan moliyalashtirishni ta'minlaydi (zarur miqdordagi simulyatsiya modullarini davlat xaridlari orqali).

Oddiy modellashtirish modulidagi ko'nikmalar ro'yxati tematik printsiptga, buning uchun jalb qilingan uskunalariga va o'quv maqsadlariga erishishga qarab birlashtirilishi kerak. Klinik standart simulyatsiya modullaridan tashqari simulyatsiya o'qitish markazlarining yangi xodimlarini va shu bilan shug'ullanadigan mutaxassislarni tayyorlash uchun ularni ishlab chiqish kerak.

Simulyatsiya modullarining standart modullari alohida mashg'ulotlar shaklida amalga oshirilishi mumkin va / yoki kengroq simulyatsiya o'quv dasturining ajralmas qismi bo'lishi mumkin. Standart simulyatsiya moduli faqat amaliy mashqlarni o'z ichiga oladi. Bitta mavzu bo'yicha trening o'tkazish uchun ketma-ket bir nechta standart simulyatsiya modullarini amalga oshirish mumkin.

Treninglar shaklida amalga oshiriladigan har bir standart simulyatsiya moduli quyidagi to'rt qismdan iborat bo'lishi kerak:

- 1) tayyorgarlik darajasini kiritish, taqlid bo'yicha ko'rsatma, topshiriqni qabul qilish (vaqtning 20% gacha);
- 2) vazifalarni to'g'ridan-to'g'ri bajarish;
- 3) amalga oshirishni muhokama qilish (debriefing);
- 4) yakuniy ijro (vaqtning 10 foizigacha).

Vaqtning kamida 70% ikkinchi va uchinchi qismlarga ajratilishi kerak va vakolatlar turiga qarab, ular orasidagi taqsimlash individual mahorat uchun 60:10dan, umuman kasbiy faoliyat uchun 30:40 ga to'g'ri keladi.

Standart simulyatsiya modulining mavjudligi sizga simulyatsiya o'quv tuzilmalarining maksimal vaqtini va sonini rejalashtirishga imkon beradi, buning asosida har bir ish kuni davlat o'quv dasturi doirasida ma'lum miqdordagi standart simulyatsiya modullarini ko'paytiradi va muhandislik va uslubiy ishlar uchun qolgan ish vaqti, yoki qo'shimcha ta'lim xizmatlarini taqdim etish. Har bir standart simulyatsiya moduli uchun qoidalarda vakolatlar ro'yxatiga qo'shimcha ravishda guruhdagi talabalarning maksimal soni ko'rsatilishi kerak.

SIMULYATSION O'QUV DASTURLARI

Simulyatsiya bo'yicha o'quv dasturlari standart simulyatsiya moduliga qo'shimcha ravishda, standart simulyatsiya moduli mavzusida (masalan, bemorlar bilan klinikada mashg'ulotlar) ma'lumot bilan tanishishning turli shakllarini (ma'ruzalar, seminarlar, mustaqil o'rganish, masofadan o'qitish) ta'minlashi kerak. Simulyatsion o'quv dasturi mavjud o'quv dasturlariga qo'shilishi kerak.

Simulyatsion o'quv markazlari hududi va xodimlaridan boshqa ish turlari uchun foydalanishning maqsadga muvofiqligi ushbu tuzilmaviy bo'linmalar uchun tegishli o'quv soatlari va o'qituvchilar stavkalari taqsimoti bilan alohida-alohida hal qilinadi.

Har bir maxsus mutaxassis uchun mo'ljallangan dastur standart simulyatsiya modullari to'plamidan iborat bo'lib, ular har qanday boshqa kabi, modulli dastur sifatida ham mozaika yoki chiziqli yoki radial printsiptan asosida qurilishi mumkin. Shuningdek, bitta mavzu bo'yicha trening o'tkazish uchun ketma-ket bir nechta standart simulyatsiya modullarini amalga oshirish mumkin.

Uzluksiz kasbiy ta'lim tizimidagi simulyatsion o'quv dasturlari boshlang'ich va takroriyga bo'linishi kerak.

Boshlang'ich dasturlar ma'lum bir standart simulyatsiya modulida o'qitish va sertifikatlashni o'z ichiga oladi va takroriy dasturlar faqat bir xil standart simulyatsiya modulida sertifikatlashni talab qiladi.

O'qitish bosqichlarini ularning asosiy maqsadlariga muvofiqligi (vakolatni egallash yoki tasdiqlash) ga qarab ajratish, dastur qaysi holatda boshlang'ich va qaysi holatda takroriy bajarilishini aniqlaydi.

Agar mutaxassis takroriy dastur davomida sertifikatsiyadan o'tmasa, u boshlang'ich dastur rejimida standart simulyatsiya modulida o'qitish huquqiga ega.

Vakolatga ega bo'lish bosqichlari - o'rta va oliy (asosiy) ma'lumot olish, shuningdek ixtisoslik (diplomdan keyingi ta'lim - magistratura, rezidentura; qo'shimcha kasbiy ta'lim - qayta tayyorlash, tematik takomillashtirish).

Malakani tasdiqlash bosqichi uzluksiz kasbiy ta'lim tizimidagi sertifikatlash kurslari hisoblanadi.

Simulyatsion o'quv dasturlarini shakllantirish har bir mutaxassislik uchun zarur bo'lgan vakolatlar ro'yxatiga muvofiq amalga oshirilishi kerak, ularning mavjudligi treningning har bir bosqichida nazorat qilinishi kerak.

Ilmiy va texnikaning rivojlanishi sifatida vakolatlar ro'yxati o'zgarishi kerak, shuning uchun biz asosiy ro'yxatni (davlat tomonidan kafolatlangan) va qo'shimcha (rivojlanish uchun asos) ajratib olamiz.

Simulyatsion mashg'ulotlarni tashkil etish tizimini yanada tavsiflash uchun kasbiy vakolatlar turlarini, simulyatsiya uchun uskunalar turlarini, shuningdek o'quv markazlarining turlarini tasniflash kerak.

KASBIY VAKOLAT TURLARINI TASNIFLASH

Birinchi guruh - "Umumiy" - bu barcha toifadagi tibbiyot xodimlari, shuningdek tibbiy ma'lumotga ega bo'lmagan odamlar uchun zarur bo'lgan vakolatlar (masalan, yurak-o'pka reanimatsiyasi, demurgiya, jarohatlar uchun birinchi yordam, jamoani shakllantirish va boshqalar).

Ikkinchi guruh "Umumiy tibbiy" - bu mutaxassislikdan qat'iy nazar barcha tibbiy xodimlar uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar (masalan, bemorni parvarish qilishning asosiy manipulyatsiyasi, fizikaviy tekshirish usullari, tibbiy guruhda guruh tuzish va boshqalar).

Uchinchi guruh "Universal" - bu bir nechta mutaxassisliklar uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar (masalan, barcha hamshiralik mutaxassisliklari uchun, jarrohlik profilining barcha shifokorlari uchun, terapevtik profil va boshqalar).

To'rtinchi guruh "Maxsus" - bu faqat bitta mutaxassislik (neonatologiya, xirurgiya, urologiya, anesteziologiya va reanimatsiya, endovaskulyar diagnostika va davolash va boshqalar) bo'yicha zarur bo'lgan ko'nikmalar.

SIMULYATSIYA MASHG'ULOTLARI UCHUN USKUNALAR TURLARINI TASNIFI

Simulyatsiya mashg'ulotlari tizimini tashkil qilish uchun asbob-uskunalarni realizmning etti turi

bo'yicha tasniflash eng maqbuldir:

1. Vizual
2. Ta'sirchan
3. Reaktiv
4. Avtomatlashtirilgan
5. Uskuna
6. Interfaol
7. Birlashtirilgan

SIMULYATSION MASHG'ULOTLARNING TUZILISHLARINI TASNIFLASH

Simulyatsion o'qitishning o'quv tuzilmalari, o'quv bosqichlarini amalga oshirish imkoniyatlariga qarab, quyidagilar bo'lishi mumkin:

Shaxsiy mahoratni mashq qilish uchun kafedral sinfxonalar. Bunday markazlarning jihozlari simulyatsiya uchun birinchi turdan uchinchi turdagi uskunalariga cheklangan bo'lishi mumkin. Bo'lim - bo'limga bo'ysunish. Vazifalar - o'qitish va kafedra ichidagi kontingentning tayyorgarligini nazorat qilish (kafedra talabalari).

Shaxsiy ko'nikmalarni shakllantirishni boshqarish uchun idoralararo o'quv mashg'ulotlari. Bunday markazlarning jihozlari simulyatsiya uchun asboblarning birinchi turidan beshinchi turiga qadar cheklangan bo'lishi kerak. Universitetga bo'ysunish. Vazifalar - universitet ichidagi kontingentning (universitet talabalari) tayyorgarligini nazorat qilish, shuningdek talabnomalar bo'yicha o'qitish.

Virtual klinikalarni o'qitish - umumiy foydalanishni simulyatsiya qilish markazlari. Bunday markazlarning jihozlari taqlid qilish uchun birinchidan oltinchi turdagi uskunalarni o'z ichiga olishi kerak. Universitetga bo'ysunish. Vazifalar - kontingent (universitet talabalari) ning tayyorgarligi, shuningdek buyurtmalar bo'yicha o'qitish darajasini davlat nazorati. Virtual klinikalar simulyatsiya mashg'ulotlarining keyingi bosqichiga kirishni boshqarish uchun idoralararo o'quv mashg'ulotlarini o'z ichiga olishi kerak - har xil mutaxassisliklar bo'yicha individual va jamoaviy kasbiy faoliyat uchun trening kurslari.

Jarrohlik o'quv markazlari - bunday markazlarning jihozlari turli xil mutaxassisliklar bo'yicha jarrohlik sohasini taqlid qilish uchun birinchi turdan oltinchi turga kiradigan uskunalarni o'z ichiga olishi kerak. Universitetga bo'ysunish. Vazifalar - kontingent (universitet talabalari) ning tayyorgarligi, shuningdek buyurtmalar bo'yicha o'qitish darajasini davlat nazorati. Bunday markazlarning o'ziga xos xususiyati tirik organizmlar va mahalliy dori vositalaridan foydalangan holda o'qitish uchun sharoitlarning mavjudligi, shuningdek klinikalarda bemorlarga o'qitish imkoniyati mavjudligidir.

O'quv-virtual komplekslar. Bunday markazlarning jihozlari maksimal darajadagi mutaxassisliklar sonini simulyatsiya qilish uchun birinchi turdan ettinchi turga o'tishi kerak. Universitetga bo'ysunish. Vazifalar - o'quv natijalari reestrini yuritish, kontingent (universitet talabalari) ning tayyorgarligi darajasini nazorat qilish, shuningdek, talab bo'yicha o'qitish.

Simulyatsion o'quv tuzilmalarining uzluksiz ishlashi uchun quyidagilar zarur:

- o'z vaqtida xizmat ko'rsatadigan, shu qatorda profilaktik ishlarni o'z ichiga olgan yagona, doimiy ravishda ishlaydigan xodimlar; guruh mashg'ulotlarini o'tkazish uchun kerakli miqdordagi trenajyorlar (simulyatsiya mashg'ulotlarining tuzilishi turi va uning vazifalariga muvofiq);
- simulyatorlarning keng doirasi (ko'plab mutaxassisliklar bilan bog'liq kasbiy faoliyat bilan shug'ullanish uchun);
- foydalanish sifatini nazorat qilish (ma'lumotlar bazasini saqlash, ajratilgan vaqtni ajratish, boshqa ish turlari bilan chalg'itishni bartaraf etish).

Simulyatsiya mashg'ulotlaridan samarali foydalanish uchun sharoitlar faqat ixtisoslashtirilgan o'quv markazlarida yaratilishi mumkin. Faoliyatning nazariy asoslanishi, bemorlar bilan majburiy bog'lanish, xuddi shunday holatdagi klinik holatlarning soni (taqlid sharoitida berish qiyin), shuningdek moliyaviy imkoniyatlarning mavjudligi, trenajyorlarni tayyorlash bo'yicha individual amaliy ko'nikmalarni shakllantirish kerak. sinflar.

Sertifikatlashtirish o'quv virtual klinikasining o'quv mashg'ulotlarida o'tkazilishi kerak. Bunday holda, fanning o'quv rejasi Simulyatsiya o'qitish markazida sertifikatlash bosqichini hisobga olgan holda tuzatilishi kerak, o'quv materiallari (amalga oshirish texnikasi va boshqalar) zamonaviy darajadagi dasturlar va professional standartlarning talablariga mos keladi.

Kollektiv kirish uchun simulyatsiya o'qitishning alohida markazlari faoliyatining afzalligi quyidagilarga bog'liq:

- **birinchidan**, simulyator sotib olishning iqtisodiy maqsadga muvofiqligi. Turli bo'limlar tomonidan sifatli o'qitish uchun talab qilinishi mumkin bo'lgan bir qator simulyatorlarning narxi juda yuqori. Turli xil bo'limlar uchun bir xil nomni sotib olish o'rniga arzonroq murabbiylarni yanada kengroq sotib olish mumkin edi. Ushbu o'quv qo'llanmalariga xizmat ko'rsatish uchun xodimlar bir joyda to'plangan.

- **ikkinchidan**, bitta o'qituvchining kuchi bilan imkonsiz bo'lgan yuqori sifatli rolli o'yinlarni o'tkazish imkoniyatlari. Shunday qilib, masalan, shoshilinch tibbiy yordam sohasida o'qitishning muhim maqsadlaridan biri bu uni o'tkazish bo'yicha individual ko'nikmalarni rivojlantirish emas, balki vaziyatda umuman aniq va o'ziga xos xatti-harakatlarni rivojlantirish, ya'ni tezkor choralarni talab qiladigan vaziyatda xatti-harakatlarning bevosita algoritmini shakllantirish zarurati. Aynan shu maqsadda ushbu o'qitish usulidan foydalanish mo'ljallangan. O'quv o'yinini tashkil etish va o'tkazish maxsus jihozlar va tayyorgarlikni talab qiladi, ularni amalga oshirish bo'lim sharoitida bo'limning asosiy funktsiyalarini bajarishni qiyinlashtiradi. Bunday tadbirlarni mutaxassislar kabi o'qituvchilar ishtirokida tashkil etishga ixtisoslashgan markaz sharoitida bu yanada samaralidir.

- **uchinchidan**, maxsus jihozlangan markaz sharoitida mashg'ulotlar mazmuni nafaqat individual ko'nikmalarni rivojlantirishga, balki fanlararo tayyorgarlikka, jamoaviy ishlashga, kasbiy xulq-atvor va ko'nikmalarning xavfsiz shakllarini rivojlantirishga, "bemor" bilan aloqaga yo'naltirilishi mumkin. O'qitish talabalar uchun o'quv amaliyoti, barcha boshqa toifadagi talabalar uchun zamonaviy o'qitish usullaridan foydalangan holda amaliy mashg'ulotlar (treninglar va master-klasslar) shaklida amalga oshirilishi mumkin.

- **to'rtinchidan**, bunday markazning afzalliklaridan biri shifokor va hamshiralarning birgalikdagi mashg'ulotlari bo'lib, ularga haqiqiy jamoa bo'lishlariga imkon berishdir.

O'z malakasini oshirgan (tasdiqlaydigan) odamlar uchun bemorni taqlid qilish xonasida yoki operatsiya xonasida qo'shma mashg'ulotlarni (tajribali klinisyen va psixologlar nazorati ostida) o'tkazish, qoniqishni va uning

samaradorligini oshirish uchun ish taktikasini ko'rib chiqish uchun asos bo'lishi mumkin.

Shunday qilib, bunday markazlarning asosiy vazifasi mutaxassislarni tayyorlash sifatini quyidagilar orqali yaxshilashdan iborat:

- testlar yoki imtihonlar doirasida sertifikatlar berish tartib-taomillarini o'tkazish, treninglarni tashkil etish;
- talabalar iltimosiga binoan qo'shimcha ta'lim xizmatlari uchun imkoniyatlar berish.

SIMULYATSIYA O'QUV MARKAZI XODIMLARINING TARKIBI

Simulyatsiya mashg'ulotlarida ishlatiladigan trenajyorlar bemorlarning hayotini tejashga imkon beradi, bu ularga ta'lim davrida tirik odamlarda emas, balki muqarrar xatolarga yo'l qo'yadi, bu esa barchaga yaxshi mutaxassis bo'lishga yordam beradi.

Buning uchun haqiqiy vaziyatlarni taqlid qilgan holda darslardan maksimal foyda olish uchun o'quvchilar stsenariyga kirishlari va ular oldida simulyator (dummy, xayolotchi) emas, balki haqiqiy kasal kabi harakat qilishlari kerakligini tushunish muhimdir. Markaz xodimlari va professor-o'qituvchilarining vazifasi har bir talaba uchun darsga jiddiy va mas'uliyatli munosabatda bo'lish muhitini yaratishga hissa qo'shishdir.

Simulyatorlar va simulyatorlar samarali maxsus muhandislik tizimini yaratmasdan iloji bo'lmaydigan bunday maxsus o'quv vositalariga muhandislik-texnik xizmat ko'rsatish zarurligini ta'kidlaydilar.

Ta'minotni amalga oshirishda uskunadan foydalanish bo'yicha barcha texnik shartlar va qoidalarga qat'iy rioya qilish muhimdir. Buni yuqori malakali muhandislar ham, oddiy foydalanuvchilar ham maxsus ko'rsatmalarga asoslangan holda amalga oshirishlari mumkin.

Kompleks va muntazam muhandislik-texnik xizmat ko'rsatish - bu rejalashtirilgan o'quv jarayonining uzluksiz ishlashining kafolati, natijada ko'rsatilgan natijalar.

Uskunalar va binolarga muhandislik-texnik xizmat ko'rsatish tizimini yaratish uchun quyidagi ish turlari talab etiladi:

- uskunalar ishlab chiqaruvchilarning ko'rsatmalarini o'rganish;

- barcha jihozlar ro'yxatini guruhlarga bo'lish;
- har bir asbob-uskunalar guruhi uchun kunlik, haftalik, oylik va rejadan tashqari ish turlarini ajratib, xizmat ko'rsatish jadvalini ishlab chiqish;
- binolarni tegishli jihozlar ro'yxati bilan tuzatish aniq xodim;
- muhandislik-texnik xizmatlar bo'yicha xodimlarni mehnatni muhofaza qilish bo'yicha brifingga kiritish kamida olti oyda bir marta o'tkaziladigan;
- o'qituvchilar va talabalarga o'qituvchilik va muhandislik-texnik ta'minot elementlarini kiritish.
- muhandislik xizmatlari jadvalining bajarilishini nazorat qilish.

Muvaffaqiyatli o'rganish uchun muhim omillardan biri bu o'qituvchilarning klinik qobiliyatidir. Shuning uchun simulyatsiya mashg'ulotlar markazida to'liq kunlik o'qituvchilar bo'lmasligi mumkin. Butun o'quv jarayoni universitet kafedralari o'qituvchilari yoki taklif qilingan amaliyotchilar tomonidan olib boriladi, ammo ular maxsus rahbarlik va / yoki tayyorgarlikdan o'tgan bo'lishi kerak. Shu sababli o'qituvchilar va simulyatsiya o'quv markazlarining boshqa xodimlari uchun doimiy o'quv dasturining joriy etilishi ushbu texnologiyani samarali joriy qilish shartlaridan biri bo'ladi. Ushbu dasturni amalga oshirish jarayonida simulyatsiya o'qitish markazlarida mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'quv va uslubiy materiallar ishlab chiqarilmoqda va yangilanmoqda, shuningdek maxsus o'quv qurollari (trenajyorlar, trenajyorlar va boshqalar) ishlab chiqaruvchilar uchun takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Simulyatsiya bo'yicha o'qitish markazining asosiy ishini to'liq ishlaydigan xodimlar ta'minlashi kerak, unga albatta muhandislik-texnik xodimlar va professor-o'qituvchilar kiradi (ular orasida hozirda ishlamaydigan tibbiy ma'lumotga ega shaxslar bo'lishi kerak).

O'qituvchi rol o'ynaydigan o'yinlarning tahlilini ta'minlash uchun o'qituvchidan (mutaxassisdan tashqari) to'liq kunlik psixolog talab qilinadi, bunday mutaxassislarning soni bir vaqtning o'zida o'tkaziladigan o'quv o'yinlari soniga to'g'ri kelishi kerak.

Bir qator qimmat trenajyorlar uchun geribildirim nazorati va simulyatorga o'rnatilgan dasturni ta'minlovchi maxsus o'qitilgan operatorning mavjudligi nazarda tutilgan.

Ta'lim o'yinlarini tashkil qilish va ularga ko'maklashish, shu jumladan bemorlarning standart dasturini amalga oshirishda. Bu nima? Ushbu ta'rifni Florida markaziy universiteti (AQSh) misolida ko'rib chiqing.

Standartlashtirilgan bemor bu haqiqiy bemorning xususiyatlarini sinchkovlik bilan tanlab olingan va shu bilan o'quvchiga simulyatsiya qilingan klinik muhitda o'rganilgan ko'nikmalarga qarab o'rganish va baholash imkoniyatini beradigan kishi.

Tibbiy ta'limda standartlashtirilgan bemorlar asosiy rol o'ynaydi. Ular haqiqiy bemor va / yoki boshqa bemorning tarixi, shaxsiyati, jismoniy topilmalari va hissiy reaksiyalarini aniq va izchil qayta yaratadilar. O'qituvchilar rahbarligi ostida talabalar standart tekshiruvdan o'tgan bemorlarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish, tibbiy tarix, diagnostika va aloqa ko'nikmalarini o'rganish uchun ishlaydi.

Talaba bilan o'zaro aloqa paytida, standartlashtirilgan bemor tibbiy tarixni to'ldirish sxemasiga muvofiq talabalarning savollariga javob berishi mumkin, xususan shikoyatlarni yig'ish, bemorning hayot tarixi va bemorning hayoti tarixi, talabalar savollariga javob berish, shuningdek talabaga cheklangan tibbiy ko'rikdan (perkussiya, palpatsiya, auskultatsiya) ruxsat berish. Bu talabalarga klinik amaliyotning haqiqiy sharoitlariga yaqin bo'lgan holda kommunikativ va klinik ko'nikmalarni rivojlantirishda katta yordamdir.

Muayyan sharoitlarda, standartlashtirilgan bemor xavfsiz muhitda shikastlanishlar, qon yo'qotish, zarba oqibatlarining murakkab hissiy reaksiyalari bilan vaziyatni o'ynashi mumkin. Bu o'z navbatida talabalarga hayotning keyingi voqeliklarida adashib qolmasliklariga imkon beradi.

Eng qimmatbaho standartlashtirilgan bemorlar yuqori ixtisoslashgan tibbiyot yo'nalishi bo'yicha ishlaydi. Xususan, ular talabalarga ko'nikmalarni o'rganishga yordam beradi va urologiya, proktologiya, ginekologiyada genitouriya sohasida amaliy ko'nikmalarni fizik tekshiruv uchun asos bo'ladi. Bunday xilma-xillik amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishda haqiqatan ham inqilobiydir.

Standartlashtirilgan bemorlar - tibbiy ma'lumotga ega bo'lmagan odamning ma'lum bir stsenariy (qorin patologiyasi, nevrologik kasallik, yurak-qon tomir yoki o'pka patologiyasi) uchun maxsus o'qitilganlar. Ular talabalarga nafaqat amaliy ko'nikmalarni egallashga imkon beradi, balki imtihonlar uchun juda yaxshi vosita hamdir. Bundan tashqari, standart bemorlarga dumiya bo'yicha amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishning dastlabki bosqichlari kuchaytirildi.

Standartlashtirilgan bemor - bu tibbiyot fanlari talabalari uchun klinik ko'nikmalarni o'qitish va baholash uchun bemorni tasvirlaydigan shaxs. Talaba bilan o'zaro aloqada, standartlashtirilgan bemor talabalar tomonidan berilgan savollarga javob beradi va ba'zi hollarda maxsus jismoniy tekshiruvlardan o'tadi. Bemorlarning har bir standart uchrashuvi talabaning mashg'ulot darajasiga mos ko'nikmalarni o'rgatish yoki baholash uchun mo'ljallangan. "Standartlashtirilgan" so'zi standart bemorning o'z hikoyasini ko'plab talabalarga doimiy ravishda takrorlashini anglatadi.

Standartlashtirilgan bemor bu dumiyani insoniylashtirish usuli. Samaradorlikning yuqori darajasi shoshilinch aloqaning mavjudligi bilan belgilanadi, bu talabalarga amaliy faoliyatga ishonch hosil qilish imkonini beradi. Bu, shuningdek, shaxsiy e'tibor va shaxslararo ko'nikmalar haqida mulohazalarni taqdim etish, shuningdek bemorning nuqtai nazari bilan aloqa o'rnatish va, albatta, xavfsiz va g'amxo'r muhitda mashq qilishdir.

Ayniqsa urogenital maktabni o'qitishning imkoniyatlari haqida ta'kidlash kerak - bu o'quvchilarni gender fizikaviy tekshiruvini o'tkazish usullari va protokollarida o'qitilgan, uni namoyish va amaliy model sifatida ishlatgan shaxs. Ushbu shaxs talabalar va ko'nikmalarni rivojlantirish uchun qo'llab-quvvatlanadigan muhitda talabalarga fikr-mulohazalarni taqdim etadi. Asosiy e'tibor bemor nuqtai nazaridan o'rganishga qaratilgan.

Bemor ko'krak qafasi va tos bo'shlig'ini muntazam tekshirishni o'rgatadi. Bemorlar - erkak urogenital o'qituvchisi, muntazam ravishda erkak jinsiy-rektal tekshiruvini o'tkazadi.

Erkak va ayol erkaklarga shifokorning bemor bilan o'zaro munosabati va bemorlarni ularni o'qitishda o'rgatish, o'quvchilarni urogenital tekshiruvda bemorlar bilan samarali muloqot qilish uchun mehribon va g'amxo'r shaxslararo ko'nikmalar bilan ta'minlash kiradi.

AQSh Tibbiyot kollejida barcha standartlashtirilgan bemorlar qattiq tayyorgarlikdan o'tishadi. Hozirgi kunda universitetda standartlashtirilgan bemorlarning soni 100 dan oshdi.

Talabalar va o'qishga qiziqqan odamlar, a'lo tinglovchilar va mashg'ulotning ta'lim maqsadlariga e'tibor qaratadigan odamlar standart bemorning rolini qidirmoqdalar. Shuningdek, standartlashtirilgan bemor diqqat markazida, xolis va u o'ynaydigan rolda doimiy bo'lishi muhimdir.

Standartlashtirilgan bemor kuchli yodlash ko'nikmalariga ega bo'lishi, o'zgarishga tez moslashishi va talabalar bilimini yaxshilash istagi bo'lishi kerak. Bemorning standart holati uchun ishlash uchun moslashuvchan jadval, ishonchlilik va aniqlik zarur. Umuman olganda, standartlashtirilgan bemorlar ko'pincha kuchli aloqa qobiliyatiga ega bo'lgan odamlarga e'tibor berishadi. AQShda bemorlarning standartlashtirilgan dasturi iloji boricha ko'proq turli xil odamlarni jalb qilishga qaratilgan. Garchi u tibbiy ma'lumotga ega bo'lsa yoki shifokorlar yoki boshqa sog'liqni saqlash xodimlari bilan aloqa qilsa foydali bo'ladi, ammo bu ahamiyatli emas.

Standartlashtirilgan bemorning ish tartibi o'quv dasturiga bog'liq. O'rtacha, oyiga 16 soat. Ammo ba'zida agar u o'quv dasturida nazarda tutilmagan bo'lsa, ish bo'lmasligi mumkin. Qanday bo'lmasin, ular moslashuvchan jadval asosida ishlaydi va kelajakda sog'liqni saqlash sohasidagi mutaxassislarni tayyorlashga hissa qo'shish imkoniga ega.

Ba'zi standartlashtirilgan bemorlar aktyorlardir. Ammo shunga qaramay, ular har bir alohida holatga xos bo'lgan muayyan aktyorlik mahoratini o'rganadilar. Har safar ishingizni bajarishda belgi tasviri standartlashtiriladi. Bu shuni anglatadiki, standartlashtirilgan bemor takroriy seanslarda bir xil xarakterni orqaga qaytaradi va bu ishni tasvirlaydigan boshqa aktyorlar ushbu jarayonda o'qitilganligini aks ettiradi. Simulyatsiya qilingan akademik sharoitda standart bemorning xatti-harakati ob'ektiv emas, balki ob'ektiv bo'ladi.

Standartlashtirilgan bemor ehtiyotkorlik bilan o'qitiladi va barcha kerakli ma'lumotlarni oldindan oladi. Oddiy kasal bo'lib, u talabaga hayoti, ishi, oilasi va sevimli mashg'ulotlarining tafsilotlarini aytib bera oladi. Standartlashtirilgan bemor mos keladigan hissiy holatni bemor sifatida ko'rsatishni o'rganadi. Shifokor ko'rigidan o'tishni talab qiladigan holatlarda unga qanday harakat qilish kerakligi, tekshiruv paytida bemorning reaksiyasini qanday aniq ko'rsatishi

o'rgatiladi. U ob'ektiv tuzilgan klinik imtihonlar uchun zarur bo'lgan materiallarni o'rganish uchun qo'shimcha ravishda o'qishga tayyor bo'lishi kerak va tadbirlar.

Talabalar standart bemor haqida bilishadi. Universitetda u hech kimni aldamoqchi emas. Talabalarga haqiqiy bemorlarga o'xshab o'zlarini tutishlari, tibbiy yozuvlar va fizik tekshiruvlardan o'tishlari kerak.

Talabalar haqiqatan ham boshqariladigan klinik sinovlarda haqiqiy bemorlar bilan ishlashadi. Biroq, standartlashtirilgan bemorlar talabalarni haqiqiy bemorlarni ko'rishga tayyorlash uchun xavfsiz va boshqariladigan, simulyatsiya qilingan o'quv muhitini ta'minlaydilar.

Har safar standartlashtirilgan bemorlar talabalarga bir xil, doimiy tasvirni taqdim etadilar va natijada o'qituvchilar barcha talabalar bir xil ko'nikmalarni mashq qilishlariga amin bo'lishlari mumkin.

Shunday qilib, har bir talaba xuddi shu vaziyatda o'zlarining klinik qobiliyatlarini namoyish etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu adolatli imtihon yoki hamma uchun o'rganish tajribasini talab qiladi.

Standartlashtirilgan bemorlar talabalar uchun vaziyatlarni modellashtirish uchun ishlatiladi, masalan:

- Birinchi marta bemor bilan uchrashuv
- Chekishni tashlash bo'yicha intervyu
- Yomon yangiliklar berish
- Dori-darmonlarni tushuntirish
- Oddiy tibbiy tarix bo'yicha suhbat o'tkazish
- Jismoniy tekshiruvlarni shifokor qabulida o'tkaziladiganlarga juda o'xshash qilish.

Talaba:

- Stetoskop yordamida yurak va o'pkangizni tinglang
- Og'riq yoki shishishni aniqlash uchun oshqozon ustiga bosing.
- Ko'zlar, quloqlar, burun va tomoqni tekshiring
- Qon bosimini o'lchang
- Pulsingizni tekshiring
- Reflekslaringizni tekshiring
- Mushaklar kuchini taxmin qiling

Hech qanday jismoniy ko'rikdan o'tishni talab qilmaydigan bemorlar uchun standart bemorlarga oddiy kiyim kiyiladi. Agar talabalar jismoniy tekshiruvdan o'tishi kutilsa, standart bemorga ichki kiyimlarini saqlash paytida kasalxonada xalat kiyish talab qilinishi mumkin.

Imtihon paytida ko'nikmalar jismoniy tekshiruv usullari yordamida baholanadi, masalan ko'z yoki boshdan to to poshnagacha. Bu universitet o'qituvchilari tomonidan ishlab chiqilgan talabalarni o'rganish maqsadlariga bog'liq. Ko'krak yoki jinsiy a'zolari tekshirish kabi ko'proq intim tekshiruvlar faqat urogenital o'quv dasturiga (GTA) yoki erkak urogenital o'qituvchisi assotsiatsiyasiga (MUTA) maxsus obuna bo'lgan standart bemorlarning ilg'or darajasida qo'llaniladi.

Umuman olganda, barcha standartlashtirilgan bemorlar o'z tanalari bilan o'zlarini qulay his qilishlari va talaba ularni tekshirishi yoki o'rganishi juda muhimdir. U kasalxona xalatini qulay ichki kiyim bilan kiyishi va fakultetni ko'rib chiqish uchun videoga yozib qo'yishi kerak. Bularning barchasi tibbiyot kolleji xodimlari nazorati ostida boshqariladigan muhitda sodir bo'ladi.

Markaziy Florida Universiteti ishga kirishda talabalarga yordam berishda, talabalarga yordam berishda, ish amaliyotida, o'quv dasturlarida yoki irq, rang, jins, millati, yoshi, dini, jinsiy yo'nalishi yoki nogironligi asosida kamsitmaydigan teng imkoniyatga ega institutdir. ular faoliyati. Shaxsiy tibbiy ma'lumotni oshkor qilish so'ralmasa ham, talaba standart bemorga ular belgilagan jarrohlik chandiqlari yoki biron bir g'ayritabiiy fizik tekshiruv natijalari haqida so'rashi mumkin. Standartlashtirilgan bemorlarga bunday vaziyatda qanday davolanishni bemorning stsenariysi asosida tibbiy vaziyatda tasvirlash kerakligi o'rgatiladi.

Standartlashtirilgan bemorlar ishning muvofiqligini va uchrashuvning ishonchliligini ta'minlash uchun ularga tayinlangan o'quv mashg'ulotlarida qatnashishlari shart. Ular mashg'ulotga tashrif buyurib, ochilish bayonnomasini va ishning barcha tafsilotlarini o'zlarining skriptlarida eslab qolishlari kerak. O'qitish, shuningdek, rol o'ynash, tematik videolarni tomosha qilish va o'quvchilarga og'zaki yoki yozma fikr bildirishni o'rganishni o'z ichiga olishi mumkin.

Standartlashtirilgan bemor to'g'ridan-to'g'ri tibbiy direktor va Klinik ko'nikmalar va modellashtirish markazi direktorining yordamchisiga hisobot

beradi. Ushbu pozitsiyaning asosiy vazifasi - alomatlar va alomatlarga taqlid qilib, haqiqiy bemorning barcha xususiyatlarini tasvirlash. Standartlashtirilgan bemorlar ko'pincha talabalar va o'qituvchilar tomonidan talabalarni o'rganish qismi sifatida tibbiy tekshiruvdan o'tadilar. Standartlashtirilgan bemor-o'qituvchidan saboq olish va vaziyatni stsenariyni aniq, ishonchli va professional tarzda simulyatsiya qilish qobiliyatini namoyish etish kerak. Yozma va og'zaki ham kuchli muloqot ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Masalalarni o'rganish va imtihon protseduralari haqida batafsil ma'lumotni o'zlashtirish va ulardan foydalanish uchun o'qish va yozish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak. Talabalarning ishlashi haqida ajoyib xotiraga ega bo'lishi kerak.

Tegishli mutaxassisliklar bo'yicha talabalarni tanlab, kerakli simulyatsiya modullarining kerakli sonini hisoblab chiqqandan so'ng, ularni amalga oshirish soatlari tegishli bo'linga tayinlanishi mumkin, agar simulyatsiya mashg'ulotlari bo'yicha mutaxassis sifatida o'qitilgan o'qituvchilar bo'lsa yoki markazda simulyatsiya mashg'ulotlari o'quv markaziga tayinlangan bo'lsa. xizmatlar ko'rsatish to'g'risida shartnomalar tuzilgan amaldagi mutaxassislarning ma'lumotlar bazalari. Mutaxassis o'qituvchilar uchun standart simulyatsiya modulining bir soatlik narxini belgilash tavsiya etiladi.

Iqtisodiy nuqtai nazardan, to'liq ish kuni o'qituvchisining yo'qligi tavsiya etiladi, chunki o'qituvchilardan faqatgina zarurat tug'ilganda foydalanish mumkin, shuningdek turli xil profillar mutaxassislarini fanlararo modullarni o'tkazishga taklif qilish.

Markaz o'qituvchilari tomonidan uslubiy (va texnik) qo'llab-quvvatlash bilan turli xil o'qituvchilar tomonidan bir darsni o'tkazish jarayonida bir vaqtning o'zida ikkita hodisani kuzatish mumkin:

- bir tomondan, yagona ish tajribasi standartlarga muvofiq tarqatilmoqda;
- boshqa tomondan, har bir mutaxassis tomonidan o'z tajribasini joriy etish amaliyotni takomillashtirish va standartlarni tegishli ravishda o'zgartirishga hissa qo'shadi.

Shunday qilib, markaz kelayotgan o'qituvchilarni moddiy va uslubiy bazasi bilan ta'minlashda tashkiliy rishtaga aylanishi kerak.

GLOSSARIY

ATTESTATSIYA

bilim va ko'nikmalar darajasini, shuningdek talablarga muvofiqligini aniqlash. Sertifikatlashtirish natijasida olingan hujjat bemorlarning kasbiy faoliyatining ayrim turlariga qabul qilishdir. O'qitish, sertifikatlash - bu o'quv rejalari va o'quv dasturlarida tasdiqlangan va tasdiqlangan o'quv fanlari hajmi va mazmuni bo'yicha talabalarning tayyorgarligi (bilim, ko'nikma) darajasini belgilash.

AMALIY MAHORAT

bu ma'lum bir kasbiy faoliyatni tashkil etadigan harakatlar (qo'lda, sezgi, aqliy).

AMALIYOT

o'quvchilar o'quv maqsadlariga muvofiq ravishda professional faoliyat bilan shug'ullanish yoki tanishish imkoniyatiga ega bo'lgan (tajriba orttirish, mutaxassislarning kasbiy faoliyati ob'ektlari bilan bevosita ishlash). Amaliy (laboratoriya) mashg'ulotlari mashg'ulotning tashkiliy shakli. O'qituvchi rahbarligida qaysi talabalar o'quv (yoki nazorat) topshiriqlarini bajaradilar. Bunday mashg'ulot uchun maxsus jihozlangan xonada amalga oshiriladi. Talabalar soni o'qituvchilarning fikr-mulohazalari uchun normaga muvofiq bo'lishi kerak.

BILIM

bu inson xotirasidagi ma'lumot

DASTGOHLAR

o'qitishni tashkil qilish shakli, bunda

o'qituvchilar rahbarligida talabalar o'quv jarayoni bo'limlari bilan o'zaro ma'lumot almashadilar.

DEBRIFING

- (inglizcha debriefing so'zidan) Amerika harbiy terminologiyasidan olingan va teskari brifing tartibini anglatadi (inglizcha brifing - "brifing"). O'quv tadbirining natijalari bo'yicha tuzilgan qayta aloqa jarayoni, uning davomida o'qituvchi (mutaxassis) ma'lum ketma-ketlikda bir qator savollarni so'raydi. Ushbu protsedura talabalarga bir yoki boshqa natijaga olib keladigan voqealar zanjiriga e'tibor qaratish, ular orasidagi muhimlarni aniqlash va sabab-oqibat munosabatlarini aniqlashga imkon beradi. Debriefingning didaktik ahamiyati video yozuvlar va dinamik grafiklarni ko'rish va tahlil qilish orqali yaxshilanadi.

EKSPERT NAZORATI USULI

bu mutaxassis o'qituvchilar tomonidan o'z sohasi bo'yicha (bitta yoki komissiya) muayyan talabaning tayyorlik darajasi. Usul uzoq vaqtdan beri mavjud bo'lib, XX asrgacha u yagona edi. Uning protsedurasi oddiy. Bundan tashqari, qoida tariqasida, ob'ektiv mezonlar mavjud emas, ulardan foydalangan holda mutaxassislar uni "juda yaxshi" tayyorlanganligini va bu "qoniqarsiz" ekanligini isbotlaydilar. Va umumiy tavsiyalar hali ham shakllantirilishi mumkin bo'lsa-da, bu usul juda sub'ektivdir. Bundan tashqari, uning kamchiliklari mutaxassisning cheklangan

	vaqti tufayli barcha o'quv materiallarining rivojlanishini baholay olmaslikdir. O'qituvchining ishini tashkil etish oqilona, bu nazorat usuli bilan cheklangan vaqt ichida pedagogik nazorat tartib-qoidalarini bajaradigan har bir o'qituvchiga etarli miqdordagi o'quvchi bo'lishi kerak.
FANTOM	("arvoh" - fr.) 1) To'liq hajmdagi odamning yoki uning bir qismining modeli. 2) faqat ba'zi muhim xususiyatlarini saqlab qolgan holda asl nusxani almashtiradigan ob'ekt
IMTIHONNI BAHOLASH SHKALASI	to'rt ballli ("qoniqarsiz", "qoniqarli", "yaxshi", "a'lo")
KOMPETENTLIK	ma'lum darajadagi ma'lumotni tugatgan shaxsning muvaffaqiyatli faoliyatga tayyorligi bilan ifodalangan sifati (ma'lum bir faoliyat sohasidagi ma'lum bir shaxsning xususiyatlari). O'quv jarayonida allaqachon professional tajribaga ega bo'lish bu jarayonga vakolatlarga asoslangan yondashuvning maqsadi hisoblanadi
KO'NIKMA	mashq qilish yoki hayotiy amaliyot natijasida olingan harakatlarni bajarish qobiliyati. Keyingi mashqlar bilan mahorat mahoratga kirishi mumkin.
MALAKA	bu mutaxassisga ma'lum bir ish joyida (ma'lum lavozimda) ishni bajarish imkonini

beradigan kasbiy tayyorgarlik darajasi (tayyorligi). Mutaxassis, tegishli professional tajriba shakllanishidan oldin malakaga ega bo'ladi. Mutaxassisga malaka tayinlash undan ushbu kasbda tajribaga ega bo'lishni emas, balki o'qitish jarayonida olingan bilim va ko'nikmalarni ta'lim standartlariga mos kelishini talab qiladi. Malaka sertifikatlash jarayoni bilan tasdiqlangan. Malaka qanchalik yuqori bo'lsa, ya'ni. xodim qanchalik vakolatli bo'lsa, u o'z vakolatlari doirasida ishni tez va samarali bajaradi.

MANNEKEN

nimanidir namoyish eta oladigan fantom.

MA'RUZALAR

o'qitishning tashkiliy shakli, bunda o'qituvchi ketma-ket ravishda talabalar uchun kontsentrangan mantiqiy shaklda materialni taqdim etadi, ularning soni faqat tinglovchilarning texnik imkoniyatlari bilan cheklanishi mumkin.

MASTER-KLASS

faoliyat ko'rsatiladigan va uning xususiyatlari tavsiflangan aralash o'rganish usuli, lekin talabalarning o'zlari bu faoliyatda ishtirok etishi shart emas, ular munozara jarayonida qatnashadilar yoki yangi ma'lumot (ma'ruza) yoki birgalikda ishlab chiqadilar

MULAJ

("rekvizitlar") haqiqiy buyum evaziga maxsus tayyorlangan buyum

MUSTAQIL ISH

o'quvning tashkiliy shakli, bunda o'quvchilar o'qituvchining bevosita ishtirokisiz o'quv maqsadlariga erishadilar. Qoida tariqasida, bu ish darsdan tashqari va / yoki maxsus ajratilgan xonada amalga oshiriladi. Mustaqil ish samaradorligini oshirish uchun uni oldindan o'ylab ko'rish va o'qituvchilar tomonidan tashkillashtirish kerak.

O'QISH MAZMUNI

bu o'quv maqsadlariga erishish uchun zarur bo'lgan fan va / yoki insonning amaliy faoliyati to'g'risidagi ma'lumot.

O'QITISH USULI

bu o'quvchi va o'qituvchi o'rtasida o'quv predmetlari (ilmiy va boshqa ma'lumotlar va o'quv qo'llanmalari) bilan o'zaro hamkorlik qilish usuli. Ta'lim berishning ikkita usuli mavjud:

- ma'lumotlar bilan tanishish;
- o'quv topshiriqlarini bajarish.

O'qitish usullarining butun xilma-xilligi ushbu ikkita o'qitish usulining haqiqiy pedagogik amaliyotdagi turli xil kombinatsiyalari bilan bog'liq. O'qitish usuli va uni amalga oshirishning tashkiliy shaklini farqlash kerak.

O'QUV MAQSADLARI

o'qituvchi ongida o'quvchining xususiyatlari ko'rinishida shakllangan talaba va o'qituvchining o'zaro ta'siri natijasida, o'quv jarayonining boshqa barcha tarkibiy qismlari tanlanadi va o'zaro bog'liq bo'ladi. O'quv maqsadlari aniq

harakatlar (yoki harakatlar) shaklida belgilanishi muhimdir. Keyin o'quv maqsadlariga qo'yiladigan to'rtta pedagogik talablar qondiriladi: 1 O'quvchining xususiyatlari ko'rinishida shakllantirish - kompetentsiya (uning ko'nikmalari, fazilatlari, bilimlari va boshqalar) 2 Muayyan loyihani amalga oshirish tizimiga kiritish (ya'ni bu xususiyatlar nima uchun kerakligini asoslash). ushbu kontingentga) 3 Diagnostika (erishish darajasini tekshirish imkoniyati) 4 Murojaat qilish (ajratilgan o'quv vaqti va texnik shartlarga muvofiqligi).

PEDAGOGIK NAZORAT

talabalar natijalarini baholash tartibi, ya'ni. ta'lim maqsadlariga erishish darajasi va sifatini aniqlash. Tekshirish funktsiyasi faqat baholash va o'lchash bilan cheklanib qolmaydi, balki tuzatuvchi, o'qitish va motivatsion funktsiyalarni ham bajaradi. Pedagogik nazoratning ko'plab tasniflari mavjud, masalan, pedagogik nazoratni o'tkazish texnikasiga (texnologiyasiga) ko'ra ular nazoratni ajratib turadilar: yozma, og'zaki, texnik vositalardan foydalangan holda. Dasturni o'rganish jarayonida pedagogik nazoratni qo'llash joyi va vaqtiga qarab, nazoratning uch turi ajratiladi: joriy, o'rta muddatli (oraliq) va yakuniy. Shuningdek, pedagogik nazoratning tashkiliy shakllarini ajrating. Agar biz hozirgi kunda pedagogikada qo'llaniladigan barcha nazorat usullarini tahlil qilsak, ularni ikkita usulga

**PEDAGOGIK
TEST**

qisqartirishimiz mumkin: ekspert va test

muayyan shakldagi maxsus tuzilgan (statistik jihatdan tasdiqlangan) vazifalar tizimi, bu sub'ektlarga o'quv maqsadlariga erishilganlik darajasini ob'ektiv ravishda o'lchashga imkon beradi (ularning ma'lum fan sohasiga va / yoki inson faoliyatiga tayyorlik darajasi).

SIMULYATOR

turli xil ob'ektlar va vaziyatlarni sun'iy ravishda yaratish (taqlid qilish) uchun qurilma

**SIMULYATSION
O'QUV TIZIMI**

kasbiy faoliyat modelidan foydalangan holda kasbiy faoliyatning majburiy tarkibiy qismi, har bir talabaga kasbiy faoliyatni yoki uning tarkibiy qismini kasbiy standartlar va / yoki tibbiy yordam ko'rsatish tartib-qoidalariga (qoidalariga) muvofiq ravishda amalga oshirish uchun.

**SIMULYATSIYA
BO'YICHA
MASHG'ULOTLAR**

bu o'quvdir, bunda talaba ongli ravishda real simulyatsiya qiladigan muhitda, maxsus o'quv vositalaridan foydalangan holda harakatlarni amalga oshiradi. Simulyatsion mashg'ulotning sinonimi o'quv jarayonidagi "modellashtirish" dir, sog'liqni saqlash sohasida esa "simulyatsiya mashg'uloti" atamasi kasallik holatlari kasbiy vaziyatlarni modellashtirish uchun har xil usullar bilan modellashtirilgan holda qo'llaniladi. Treningda taqlid qilish uchun maxsus vositalar orasida quyidagilar ajralib turadi: xayolot, dummy, simulyator,

simulyator.

SINOV

maxsus ishlab chiqilgan pedagogik testdan foydalanishni o'z ichiga olgan pedagogik nazorat usuli. Hozirgi kunda ushbu usul tobora ommalashib bormoqda. Ushbu usulning asosiy afzalliklari uning ob'ektivligi, bir tomonlama baholashi, tezligi, moslashuvchanligi, barcha o'quvchilarni va butun materialni boshqarish qobiliyatidir. Biroq, pedagogika amaliyotida uning ijobiy xususiyatlarini nazorat qilish usuli sifatida bilish uchun emas, balki modaning hurmati sifatida sinovdan foydalaniladi. Shu bilan birga, test topshiriqlarining shakli to'g'risidagi zamonaviy testologiyalar e'tiborga olinmaydi, testlarning mazmuni o'quv maqsadlari bilan bog'liq emas, natijalar deyarli hech qachon matematik ishlov berilmaydi. Testni bunday rasmiy qo'llash natijasida ikkala o'qituvchiga (test topshiriqlarini tuzishga majbur qilinadi) va tinglovchilarga (ular o'quv materialini o'zlashtirishdan tashqari test topshiriqlariga to'g'ri javoblarni o'rganishga majbur bo'ladilar) faqat foydasiz ishlar qo'shiladi. Test sinovlari o'quv tizimiga kiritilganida, test topshiriqlariga berilgan javoblarni aniq yodlab olish talab qilinmaydi - agar bilim va ko'nikmalar shakllangan bo'lsa, ularga psixologik va pedagogik asoslardan foydalanilgan har qanday nazorat usuli yordamida etarlicha tashxis qo'yiladi.

STANDART SIMULYATSIYA MASHG'ULOTI

bu 3 soatga teng bo'lgan modul - o'quv markazining o'quv vaqti pedagogik nazorat bilan birga o'quvchilarning o'quv qo'llanmalari (amaliy mashg'ulotlar) bilan bevosita aloqasi uchun ajratilgan ish vaqti. Har bir bunday birlik tayyorlanishning yakuniy natijasi va ma'lum xarajatlarga ega. Standart simulyatsiya mashg'ulotlari faqat amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga oladi, ammo kengroq o'quv dasturi doirasidagi har bir standart simulyatsiya mashg'ulotlari uchun ma'lumot bilan tanishishning turli shakllari (ma'ruzalar, seminarlar, mustaqil ishlash, masofaviy o'qitish) va ushbu mavzu bo'yicha boshqa ta'lim faoliyati ta'minlanishi mumkin. Har bir standart simulyatsiya mashg'ulotining izohida, vakolatlar ro'yxatiga qo'shimcha ravishda, guruhdagi tinglovchilarning maksimal soni ko'rsatilishi kerak. Hozirgi vaqtda standart simulyatsiya mashg'uloti yangi tashkiliy shaklga tenglashtirilgan.

TA'LIM O'YINI

bu ma'lum qoidalarga muvofiq harakatlarni taqlid qiladigan o'quv uslubidir. Shu bilan birga, u o'quvchini hayotda mavjud bo'lgan bir xil cheklashlar, motivatsiya va majburlashni o'z ichiga olgan vaziyatga soladi, ammo bu haqiqiy fojia bo'lmaydi va mashg'ulot davomida yo'qolgan, qattiq intizomiy yondashuvga ega bo'lgan mashg'ulot etarli yoki yo'qligini tushunishga imkon beradi. tartibga solinadigan ma'ruzalar va amaliy mashg'ulotlar. Ta'lim o'yinida talaba

**TA'LIMGA
VAKOLATLARGA
ASOSLANGAN
YONDASHUV**

mavjud ko'nikmalarini va ma'lumotlarini nafaqat darsning muayyan mavzusi uchun tayyorlagan bilimlarini, balki o'sha paytda ega bo'lgan narsalarini ham yangilab turishi kerak. Yo'qotilgan stsenariy natijasi bo'yicha fikr-mulohazalarni amalga oshirish har qanday o'quv o'yinining shartidir. Bunday fikr-mulohazalarni amalga oshirish uchun tuzilgan jarayon odatda debriefing deb nomlanadi.

**TA'LIMNING
FAOL USULLARI**

bu har bir talaba uchun ushbu harakatlarni to'g'ri amalga oshirish uchun sharoit yaratib, mutaxassisning harakatlarida shakllantirilgan federal davlat ta'lim standartlari va muayyan mutaxassislikning o'quv maqsadlari tizimini amalga oshirish.

**TASHKILIY
O'RGANISH**

bu o'qituvchi va talabaning o'zaro munosabatlarida metodlardan foydalanish, bu o'zaro hamkorlik jarayonida o'quvchining ustoz faolligidan ustunligini ta'minlaydi. Tabiiyki, talabaning bunday faolligi o'qituvchi arafasida bunday o'quv vazifalarini yaratish uchun uslubiy ishlarni amalga oshirganligini anglatadi.

bu o'quvchilar va o'qituvchilarning o'rni, davomiyligi va miqdoriy nisbatlarini normativ jihatdan tartibga soladigan darslarni o'tkazish shakllari. O'qitish usullari va o'qitishning tashkiliy shakllarini farqlash kerak. Tashkiliy shakllardan birini amalga oshirish jarayonida har qanday o'qitish usul va usullaridan foydalanish

mumkin. O'qitishning tashkiliy shakllari quyidagilarni o'z ichiga oladi. Rasmiy ravishda tan olingan: ma'ruzalar, amaliy (laboratoriya) mashg'ulotlari, seminarlar, mustaqil ish, amaliyot (o'quv va ishlab chiqarish). Turli xil texnik va nazorat vositalaridan foydalanishni olib borishda tashkiliy shakllar hozirda o'qituvchining o'zi tomonidan belgilanadi yoki muayyan o'quv yurtidagi barcha o'qituvchilar uchun bir xil. Bosqich va yakuniy nazorat shakllarini aniqlash mumkin. Hozirgi kunda oliy kasb-hunar maktablarining me'yoriy hujjatlari (o'quv dasturlari) faqat yakuniy nazorat shaklini tartibga soladi. Ulardan faqat ikkitasi bor - sinov va imtihon.

TRENING

o'qituvchining va boshqa o'quvchilar bilan interfaol aloqada bo'lish jarayonida xatolarni qidirish va bartaraf etishda harakatlarning takroriy bajarilishi asosida takrorlanadigan aralashuvni nazarda tutuvchi aralash uslub.